

TMMOB
PEYZAJ MİMARLARI ODASI
İZMİR ŞUBESİ

İZMİR DEPREMİ SONRASI BÖLGEDEKİ ACİL TOPLANMA ALANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

BASIN AÇIKLAMASI

/pmoizmir

/pmoizmir

/pmo_izmir

/pmoizmir

İzmir Depremi Sonrası Bölgedeki Acil Toplanma Alanlarının Değerlendirilmesi

Ülkemiz jeolojik yapısı, topografyası ve iklim özellikleri bakımından her zaman çeşitli doğal ve insan kaynaklı afetlerle karşı karşıya olan bir ülkedir ve yeryüzü şekillerinin çeşitliliği, etrafının denizlerle çevrili oluşu ve yükselti değişkenliği doğal afetlerin tahribini de arttırmaktadır. OECD tarafından yayınlanan “Bir Bakışta Devlet Yönetimi 2017” raporuna göre, 36 ülke arasında Türkiye bir yıl içinde yaşanan afet sayısı bakımından dördüncü (1980–2016 döneminde yılda 7,2 afet), afetlerin yol açtığı hasarın büyüklüğü bakımından ise yedincidir. Her bir afetin Türkiye ekonomisine verdiği zararın 1.67 milyar dolar olduğu tahmin edilmektedir.

Topraklarının %97'si deprem bölgesi olan Türkiye'de de en sık karşılaşılan ve en fazla ve yaygın hasara neden olan afet çeşidi deprem olarak karşımıza çıkmaktadır. Birinci derece deprem bölgesinde yer alan İzmir ili için de benzer bir durumdan bahsetmek mümkündür. Yaşanılan coğrafyanın potansiyel afet riskleri göz önüne alınarak, **jeolojik etüdlerin hassasiyetle analiz edildiği planlama çalışmaları** ile daha güvenli kentler oluşturmak, kent planlamanın önemli kriterlerinden biri olmak durumundadır. Mutlak Birinci derece tarım alanı olan alanların rant kaygısı ve plansız büyüme ile yapı alanlarına dönüştürülmesi yanlış kullanım kararlarının ölümcül olduğunu Bayraklı ve Bornova özelinde çok net göstermiştir. Kentlerin yaşanabilirliği, gıda güvenliği ve kentsel üretkenlik açısından son derece önemli olan bu alanların her ne koşulla olursa olsun yapılaşmaya açılmaması gerekirken, İzmir'in yeni kent merkezi olarak görülmesi sadece deprem açısından değil, gelecekte iklim krizi gibi çok sayıda çevresel soruna karşı İzmir'in dayanıklılığını azaltacak, kayıplara neden olacaktır.

Günümüzde karşılaştığımız doğal afetler ve sağlık sorunları sonrası bir kere daha anlaşılmıştır ki, bu gibi durumlarla mücadele edebilmek ve yaşamsal fonksiyonların devam edebilmesi adına oluşturulacak alanlar önem arz etmektedir. Depremlerin sıkça gerçekleştiği bir ülke olarak, bu noktada en önemli ihtiyaçların başında gelen alanlar ise: Acil Durum Toplanma Alanları' dır. Acil durum toplanma alanlarını AFAD: "afet ve acil durumlar sonrasında geçici barınma merkezleri hazır olana kadar geçecek süre içerisinde paniği önlemek ve sağlıklı bilgi alışverişini sağlamak amacıyla halkın tehlikeli bölgeden uzaklaşarak toplanabileceği güvenli alanlar" şeklinde tanımlamaktadır.

Dünyanın birçok yerinde, topluma ve çevreye ekolojik, ekonomik ve sosyolojik katkılar sunan kentsel açık yeşil alanların acil durum toplanma alanı olarak da değerlendirildikleri bilinmektedir. Fakat her açık yeşil alan ya da park niteliği taşıyan alanlar buraların afet toplanma alanı olarak nitelendirilmesini sağlayamamaktadır.

Deprem riski gözetilerek tasarlanan acil toplanma alanlarının belli kriterleri bulunmaktadır. İzmir Afet Planında standart, kişi başı 2,5 metrekarelik bir alanın sağlanması yönünde belirtilmiştir. Toplanma yerleri düzenlenirken, deprem sonrası bir toplanma alanına ulaşacağı tahmin edilen kişi sayısına göre yapılan hesaplamayla belli bir bölge için gereken kişi sayısının gözetilmesi gerekmektedir. Buna ek olarak, **afet toplanma alanları için maksimum uzaklığın 500 m ve 15 dakika yürüme mesafesi olması gerektiği belirtilmektedir.**

Acil Durum Toplanma Alanlarının nitelikleri ile ilgili dikkat edilmesi gereken önemli hususlar vardır. Bu hususlar:

- Bölgedeki nüfus yoğunluğu,
- Alanın ulaşılma ve tahliye edilme kolaylığı,

- Mümkün olduğunca engebesiz düz arazilerde yer alması ve mümkün olduğunca engellilerin ve yaşlıların ulaşımına uygun olması,
- İkincil tehlikelerden uzaklığı,
- Konut alanlarına yakın ancak yapısal ve yapısal olmayan unsurlardan etkilenmiyor olması,
- Elektrik, su, tuvalet ve internet gibi temel ihtiyaçlar ve benzeri unsurların karşılanabileceği yapılara yakın olması şeklinde özetlenebilmektedir.

Bu bağlamda kente ekolojik, ekonomik ve sosyal faydalar sağlayan açık-yeşil alanların afet sonrası toplanma, barınma, tahliye ve sağlık hizmetlerinin sağlanması gibi fonksiyonları göz önünde bulundurularak ele alınması oldukça önemlidir.

- Afet riski yüksek yerleşim yeri olan İzmir genelinde afet parkları oluşturulmalıdır.
- Afet ncesi rekreasyonel hizmet veren bu parklar afet sonrası kent halkına farklı bir boyutta da hizmet verecek altyapıda olmalıdır.

İçgüdüsel bir davranış biçimi olarak insanlar afetin hemen sonrasında afet alanından uzaklaşmak istemektedirler ve özellikle depremlerde, binaların içinde bulunan kişiler artçı sarsıntılardan korunmak ve olası daha büyük bir depremden korunmak için bulundukları binanın içinden çıkmak istemektedirler. Bu durumda insanların gidecekleri ilk yer binalarının bulunduğu parseldeki açık alan, bulunmaması durumunda ise en yakın kamusal açık alandır.

Toplanma alanı/Acil toplanma olarak isimlendirilen bu alanlar, afet sırasında ve sonrasında insanların ivedilikle ulaşması gereken, afet riski taşımayan güvenli alanlar olmalıdır. Bu alanlar afetzedelerin bilgilendirildiği, yardım ekipleri ile koordinasyonun sağlandığı, kurulacak geçici barınma alanlarına ynlendirilmelerin yapıldığı merkezler olmalıdır. n tahliye alanları olarak da ifade edilen bu alanlar genellikle kamuya ait ve konumu itibarıyla bölgede yaşayanlar tarafından kolay fark edilebilen, hızlı ve düzenli bir şekilde erişilebilen, yeterli bir büyüklüğe sahip olan, ağırlıkla açık yeşil alanlardan oluşmaktadır. Bu nedenle yapılaşmadan korunmuş yeşil alanlar, spor alanları, otoparklar, meydanlar gibi açık yeşil alanlar afet anında **ok hayati bir görevi** yerine getirmektedir.

Bayraklı'nın depremden en çok etkilenen bu bölgesinde çok sayıda kent parkı ve açık yeşil alan bulunması büyük bir şansken bunların pek azında su, tuvalet, elektrik, internet gibi temel ve önemli ihtiyaçların planlanan eşikler içerisinde karşılanabilir olması böylesi bir afet durumunda sıkıntılara sebep olmuştur. Tüm bunlara ek olarak erişilebilirlik konusunun en rahat olduğunu düşündüğümüz bu bölgede bile ulaşım konusunda hayati olan il 3 saat içerisinde ciddi sıkıntılar yaşanmıştır.

Yapılan saha incelemelerimiz sonrası bir kez daha görülmüştür ki; Bayraklı' da yer alan semt parklarının (rneğin: Barış MANÇO Parkı, şehit Teğmen Murat ARSLANTÜRK Parkı v.b.) Acil durum toplanma alanı niteliklerine uymamasına ve risk teşkil eden yapılara yakınlığından dolayı tehlikeli bölgede kalmasına rağmen, bölgedeki Acil Durum Toplanma Alanlarının yetersizliğinden dolayı, evlerinin güvenliğinin sağlanamayacağı endişesinden dolayı depremden etkilenen vatandaşlarımızın bu bölgelerde konaklama ihtiyaı duydukları gözlemlenmiştir. Buna ek olarak Mansuroğlu Mahallesiindeki Doğanlar Apartmanının hemen yanında bulunan alanın afet toplanma alanı olarak gösterilmiş olması da yer seçimlerinde yapılaşmaya yaklaşımının önemini gözler önüne sermektedir.

Son olarak İzmir leğinde genel bir değerlendirme yapmak gerekirse, ivedilikle her ilçede afet toplanma alanlarının durum tespitleri yapılmalı, standartlara uygun yeni sahalar planlanmalı ve mevcutların standartlara uygunluğunun sağlanabilmesi için aciliyetli düzenlemelere gidilmelidir.

TMMOB Peyzaj Mimarları Odası İzmir Şubesi olarak, yaşamış olduğumuz deprem felaketinden dolayı hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah' tan rahmet, yaralı olan vatandaşlarımıza ise acil şifalar diliyoruz. Kurtarma ve destek noktasında yardımlarını esirgemeyen herkese odamız adına minnetlerimizi sunarız. Bu tip olaylarda meydana gelebilecek can ve mal kayıplarının önüne geçebilmek adına doğru projelerin üretilebilmesi ve standartların belirlenmesi noktasında yapılan çalışmalarda peyzaj mimarlarının görevlerini yapabilmesi için yasa koyucuları – ilgili idareleri yasal düzenleme yapmaya davet ettiğimizi kamuoyu ile paylaşmaktan memnuniyet duyarız.

TMMOB Peyzaj Mimarları Odası İzmir Şubesi

14. Dönem Yönetim Kurulu

